

Dariusz ZAWADA*, Michał KURIATA*

SPOŁECZNE ZASOBY KONKURENCYJNOŚCI MIAST NA PRZYKŁADZIE LEGNICY

SOCIAL SOURCES COMPETITIVENESS OF CITIES ON THE EXAMPLE OF LEGNICA

ABSTRACT: Article authors refers to the social resource of the city, which is built on the basis inter alia of such ingredients as: the availability of students to the computer with an Internet connection, additional foreign language lessons and membership residents to community organizations. The authors explained in the article the importance of the concepts of social capital and social resource, and the competitiveness of the city, and also discussed issues related to instruments to enhance the value of social resource and the competitiveness of the city, as well as the operation of the authorities City of Legnica on to enhance the value of social resource. In addition they built social resource meter and calculation of the value of social resource and competitiveness City of Legnica. Authors in order to calculate C-Competitiveness of Legnica they built additional coefficient „f” and calculate competitiveness of its value each year. In the article, uses of procedure a synthetic development measur and calculates competitiveness Legnica, C-competitiveness in the years 2008–2012.

KEY WORDS: social resources, competitiveness, competitiveness coefficient, C-competitiveness

Wprowadzenie

Celem niniejszego artykułu jest identyfikacja zasobów społecznych i konkurencyjności miasta Legnicy w latach 2008–2012, obliczenie ich wartości i określenie ich wzajemnych relacji. Autorzy wykorzystują w nim: literaturę przedmiotu i wyjaśniają pojęcia kapitału społecznego, zasobów społecznych oraz konkurencyjności miasta; dokumenty dotyczące działań władz Legnicy i określają priorytety społeczne rozwoju miasta, dostępne materiały statystyczne i wyliczają wartości zasobów społecznych i konkurencyjności miasta. Istotnym czynnikiem, mającym wpływ na podjęcie takiego właśnie tematu, miała i ma rosnąca rola aktywności miast, samorządów oraz kreo-

* Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu, Wydział Ekonomii, Zarządzania i Turystyki w Jeleniej Górze, ul. Nowowiejska 3, 58-500 Jelenia Góra, e-mail: adawaz@op.pl, kryspio@o2.pl

wanie kierunków ich rozwoju. Ważnymi przyczynami są również: struktura lokalnej przedsiębiorczości, potencjał gospodarczy i lokalny kapitał społeczny, jak również wzrost konkurencji pomiędzy miastami w obszarach gospodarczych i społecznych oraz w tworzeniu wyrazistego wizerunku miasta.

Kapitał społeczny – to zbiór zasobów rzeczywistych oraz zasobów potencjalnych, które są związane z posiadaniem stabilnej sieci obejmującej związki zinstytucjonalizowane oparte na znajomości bądźż uznaniu (Gajowiak 2009). Z kolei zaufanie w stosunku do uczestników danej grupy społecznej stanowi podstawę kapitału społecznego. Oprócz wiedzy i zdolności ludzie mają umiejętność tworzenia grup dla realizacji wspólnych celów. Umiejętność ta zależy od stopnia uznania przez daną społeczność zbioru wartości i norm, jak również od stopnia gotowości poświęcenia własnego indywidualnego dobra dla dobra danej zbiorowości (Przygodzki 2004). Zależy także od poziomu zaufania.

Zaufanie jest kojarzone ze społecznym kapitałem lub społeczny kapitał stanowi wynik zaufania. Oba podejścia wskazują, że zaufanie jest podstawą, która umożliwia podejmowanie działań, tworzenie powiązań oraz powoduje rozwój społeczno-gospodarczy (Jastrzębska, Legutko-Kobus 2014).

Kapitał społeczny charakteryzuje się określonymi cechami organizacji jak np. sieci jednostek lub rodzin, a także wartości i norm, kreujących efekty zewnętrzne dla określonej wspólnoty (Gajowiak 2008). R. Broł, dokonując charakterystyki kapitału społecznego w obszarze gospodarki lokalnej, napisał że gospodarka lokalna – to zbiór zależnych od siebie podmiotów gospodarczych np. na obszarze gminy. Zdaniem tego autora każdy z tych podmiotów, do których zalicza on: gospodarstwa domowe, jednostki gospodarcze, władze samorządowe, instytucje oraz organizacje lokalne, pełni określone funkcje oraz zdąża do realizacji własnych celów (Kuriata 2013).

Kapitał społeczny jest zasobem, który posiada osoba, umożliwiającym osiągnięcie przez tę osobę konkretnych korzyści nie tylko w życiu zawodowym, ale również osobistym. Kapitał społeczny może być jednostkowy, gdyż wynika z etnicznego lub społecznego pochodzenia, bądźż zbiorowy, gdyż jest efektem nagromadzenia różnego typu powiązań (Mularska-Kucharek 2012).

W oparciu o przedstawione definicje kapitału społecznego autorzy przyjęli, że społeczne zasoby miasta to zasoby (rzeczywiste i potencjalne), funkcje, wartości oraz normy społeczne i gospodarcze, które kreują wewnętrzne i zewnętrzne efekty dla całej wspólnoty miejskiej przy zastosowaniu nowoczesnych środków komunikacji elektronicznej. W związku z istotnym znaczeniem zasobów społecznych autorzy dokonali próby ich pomiaru dla miasta Legnicy, a także wskazali relacje pomiędzy nimi a konkurencyjnością miasta.

Konkurencyjność to zdolność podmiotów działających w gospodarce rynkowej do osiągnięcia sukcesów w rywalizacji ekonomicznej. W kontekście miast konkurencyjność to zdolność miasta do przystosowania do zmiennych warunków w celu utrzymania lub poprawy pozycji względem innych miast. Cel ten polskie miasta realizują poprzez podnoszenie własnej atrakcyjności dla alokacji kapitałów, opracowywanie z mieszkańcami strategii rozwoju miast oraz określanie w jej celach strategicznych kierunków rozwoju

dla przyciągnięcia inwestorów, nowych mieszkańców oraz turystów (Zawada 2012). Poza tym dążą do tego przez poszukiwanie i pozyskiwanie nowych sposobów i metod, które mogą podnieść ich atrakcyjność.

Rozpoznanie konkurencyjnej sytuacji miasta ma związek z pozyskiwaniem informacji, które dotyczą metod służących rozwiązywaniu problemów takich samych bądź podobnych w innych miastach, a także z porównywaniem lub adaptacją sprawdzonych rozwiązań. Może to być również poszukiwanie kooperacji oraz współpracy lub odniesienia do rozwiązań już przyjętych w celu określenia zagrożeń i szans dla rozwoju miasta (Kauf 2002). Przewaga konkurencyjna miasta (terenu) nie powinna być ograniczona jedynie do utrzymania rynków istniejących oraz wykorzystywania posiadanych zasobów. Konkurencyjna przewaga wymusza również pomnażanie zasobów, jak też poszerzanie rynków (Kachniewska 2008).

Konkurencyjność przedsiębiorstwa wiąże się z dostosowaniem produktów do wymogów rynku i konkurencji pod względem asortymentu, jakości, ceny, a także wykorzystania dostosowanych kanałów sprzedaży i metod promocji (Olczyk 2008). Także miasta wytwarzają produkty: turystyczny, społeczny czy ekologiczny, które również wymagają dostosowania do potrzeb klientów miasta oraz powinny być odpowiednio promowane.

Miasta rywalizują ze sobą o: klientów, mieszkańców, inwestorów i turystów poprzez przedstawianie atrakcyjnych ofert mieszkaniowych, wypoczynkowych czy też inwestycyjnych (Zawada 2012).

Konkurencyjność miasta – to umiejętność wytwarzania przez nie atrakcyjnych produktów miasta: gospodarczego, logistycznego, turystycznego, społecznego, mieszkaniowego, instytucjonalnego, przestrzennego i ekologicznego, na bazie kapitału społecznego i społecznych zasobów miasta przy zastosowaniu narzędzi marketingowych.

Instrumenty podnoszenia wartości kapitału społecznego i zasobów społecznych miasta

Kapitał społeczny miasta w znacznym stopniu jest uwarunkowany instrumentami: instytucjonalno-organizacyjnymi, promocją miasta oraz tworzonym wizerunkiem miasta.

B. Kaczmarek pisze: „Instrumenty instytucjonalno-organizacyjne mają na celu tworzenie rozwiązań na rzecz rozwoju szeroko rozumianej przedsiębiorczości, kształtowanie jej klimatu oraz budowanie urządzeń składających się na tzw. otoczenie czy infrastrukturę biznesu. Narzędzia te obejmują zarówno posunięcia organizacyjne, jak i przedsięwzięcia wymagające dużego wysiłku finansowego z silnym zaangażowaniem kapitału publicznego” (Kaczmarek 2010). Instrumenty te mogą także zachęcać do większej aktywności mieszkańców, którzy będą tworzyć stowarzyszenia gospodarcze i społeczne, a tym samym podnosić społeczne zasoby miasta oraz jego konkurencyjność.

Zdaniem D. Zawady kolejnym instrumentem jest promocja miasta, powodująca przyciąganie kapitału zewnętrznego i pokazująca miasto jako turystyczną atrakcję oraz

atrakcyjne miejsce do lokowania kapitału (Zawada 2012). Do podniesienia skuteczności tego narzędzia przyczyniają się także szkoły językowe oraz współpraca w celu pozyskiwania zewnętrznych środków finansowych, jak również organizacje pozarządowe: stowarzyszenia, związki, fundacje i inne organizacje, które wpływają m.in. na poziom zasobów społecznych i konkurencyjności miasta. Poza tym miasta opracowują strategie promocji.

Za M. Florek i A. Augustyn można wyróżnić następujące etapy budowania „strategii promocji” jednostek samorządu terytorialnego: diagnoza sytuacji wyjściowej; marketingowa macierz mocnych, słabych stron oraz szans i zagrożeń; określanie celów strategicznych i operacyjnych promocji; segmenty nabywców oferty promocyjnej; pozycjonowanie, dobór narzędzi i środków promocji; opracowanie harmonogramu; finansowanie realizacji strategii promocji oraz ocena realizacji strategii promocji (Florek, Augustyn 2011).

Kolejnym instrumentem, który pozwala na podnoszenie konkurencyjności miasta, jest jego wizerunek. Subiektywne odczytywanie rzeczywistości pozwala na syntetyczne ujęcie procesu kształtowania wizerunku miasta. W skład tego procesu wchodzi: tożsamość miasta dotycząca odkrywania idei miasta, obraz miasta, dotyczący prezentowania idei miasta i wizerunek miasta dotyczący odczytywania idei miasta (Kaczmarek 2010).

Działania, które wykonuje się podczas tworzenia wizerunku miasta, to *corporate identity*, a stanowią one sumę działań zmierzających do podniesienia poziomu rozpoznawalności konkretnego miasta przez otoczenie. Ich wyrazem są: komunikacja oraz zachowanie i tworzenie pozytywnego wizerunku miasta (Zawada 2012). W sferze narzędzi będących w dyspozycji samorządu można dodać: strategię rozwoju miasta, miejskie plany zagospodarowania przestrzennego, wykorzystywanie funduszy z Unii Europejskiej dla rozwoju infrastruktury komunalnej oraz aktywność organizacji pozarządowych.

Działania władz Legnicy a zasoby społeczne miasta

Władze Legnicy, wykorzystując bardzo dobre położenie miasta w sąsiedztwie Czech i Niemiec, w centrum Dolnego Śląska, przy autostradzie A4 łączącej Ukrainę z Europą Zachodnią (Zawada, Kuriata 2013) oraz tworząc warunki do wykorzystania kapitału społecznego i zasobów społecznych miasta, mogą przyczynić się do jego rozwoju społeczno-gospodarczego oraz do wzrostu jego konkurencyjności. Wydaje się zasadne stwierdzenie, że do tego mogą się przyczynić także inne działania społeczne podejmowane przez władze miasta.

Baza oświatowa Legnicy w roku szkolnym 2011/2012 składała się z 50 szkół oraz z placówek oświatowo-wychowawczych posiadających ponad 1100 pomieszczeń edukacyjnych. W wymienionych latach w Legnicy poprawiło się wyposażenie szkół i stan obiektów dydaktycznych (baza oświatowa), jak również towarzysząca im baza sportowa i rekreacyjna. (Raport z działalności... 2011).

„W legnickich szkołach wdrażane są od kilku lat nowoczesne urządzenia technologii informacyjnej – od komputeryzacji, poprzez centra multimedialne po aktualnie – tablice interaktywne. Funkcjonują w nich 74 pracownice komputerowe (w większości z dostępem do Internetu) z 975 stanowiskami. Dodatkowo w sprzęt komputerowy wyposażono gabinety przedmiotowe i inne sale lekcyjne, w których mieści się 328 stanowisk komputerowych” (Raport z działalności... 2011).

Na terenie miasta działa 17 szkół podstawowych, 2 gimnazja samodzielne i 8, które funkcjonują w ramach zespołów szkół. Poza tym funkcjonuje: 9 liceów ogólnokształcących, 1 liceum profilowane, 13 techników, 4 zasadnicze szkoły zawodowe i 1 szkoła policealna. Uczniowie szkół ponadgimnazjalnych (technicznych oraz zasadniczych szkół zawodowych) są kształceni m.in. w zawodach: murarz, elektryk, mechanik pojazdów samochodowych, kucharz małej gastronomii, fryzjer, operator maszyn oraz urządzeń do przetwarzania tworzyw sztucznych. Sieć szkół ponadgimnazjalnych uzupełniają szkoły niepubliczne: Akademickie Liceum Ogólnokształcące, Katolickie Liceum Ogólnokształcące, Publiczny Zespół Szkół Budowlanych (Raport z działalności... 2011). Ponadto w Legnicy działają: Zespół Szkół Centrum Kształcenia Ustawicznego oraz Zespół Szkół Budowlanych. Proponują one naukę w gimnazjum i umożliwiają wykształcenie ogólne (liceum ogólnokształcące, uzupełniające liceum ogólnokształcące) oraz umożliwiają przekwalifikowanie się. Od 2007 r. w Centrum Kształcenia Ustawicznego (CKU) działa Uniwersytet Trzeciego Wieku, na którym seniorzy uczestniczą w: wykładach, seminariach, zajęciach komputerowych oraz ruchowych (Raport z działalności... 2011). Poza tym na terenie miasta działają Uniwersytety Trzeciego Wieku: Diecezji Legnickiej oraz przy Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej im. Witelona w Legnicy, która jest największą uczelnią zawodową w Polsce. W Legnicy funkcjonuje razem pięć szkół wyższych.

Założenia metodyczne badań

Do podstawowych mierników społecznego kapitału należy uznać uczestnictwo w wielorakich organizacjach. Nie ulega wątpliwości, że liczba stowarzyszeń i fundacji świadczy o rozwoju współpracy opartej na zasadach niekomercyjnych oraz o aktywności społecznej, a ich liczba związana jest ściśle z poziomem kapitału społecznego (Potencjał ekonomiczny miast... 2011). Miernikiem społecznej aktywności jest także udział w wyborach (frekwencja), który wskazuje poziom społeczeństwa obywatelskiego. Kolejnym wskaźnikiem kapitału społecznego jest liczba szkół językowych na 100 tys. mieszkańców. Niewątpliwie, zmienna ta może wydawać się bardziej miernikiem kapitału ludzkiego niż społecznego, jednakże w tym przypadku przyjmuje się, że nauka języka jest dobrym miernikiem inwestowania w przyszłość (Potencjał ekonomiczny miast... 2011). Wskaźniki: liczba szkół językowych oraz liczba stowarzyszeń i fundacji działających w mieście mogą być wykorzystane także do określenia zasobów społecznych miasta.

Poza tym zdaniem autorów zasoby społeczne miasta zależą także od systemu oświaty i nauki w mieście, dlatego też uznali, że prócz liczby osób uczących się języków obcych (obszar używany do pomiaru kapitału społecznego), bardzo ważna dla ich tworzenia w „dobie Internetu” jest dostępność do komputera wraz z łączem internetowym. Zdaniem autorów komputery wraz z Internetem stanowią istotne narzędzia nie tylko do przekazywania informacji w szkołach, ale pomagają w tworzeniu i promowaniu poprzez sieć różnego typu organizacji społecznych.

W celu pomiaru zasobów społecznych Legnicy wykorzystano trzy wskaźniki: liczba uczniów w szkołach ponadgimnazjalnych w przeliczeniu na 1 komputer z dostępem do Internetu – wskaźnik komputerowo-internetowy (W_{KI}), liczba uczniów szkół podstawowych i gimnazjów ucząca się dodatkowo języka obcego w przeliczeniu na 1000 mieszkańców – wskaźnik języka obcego (W_{JO}), liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców – wskaźnik aktywności społecznej (W_{AS}).

Wskaźnik komputerowo-internetowy (W_{KI}) jest destymulantą, a pozostałe wskaźniki: wskaźnik języka obcego (W_{JO}) oraz wskaźnik aktywności społecznej (W_{AS}) to stymulanty. Otrzymane wartości wskaźników zostały zebrane w tabeli 1.

Tabela 1

Składniki zasobów społecznych Legnicy w latach 2008–2012

Lata	Wskaźnik komputerowo-internetowy (W_{KI})	Wskaźnik języka obcego (W_{JO})	Wskaźnik aktywności społecznej (W_{AS}).
2008	9,35	10,72	2,59
2009	8,78	12,25	2,70
2010	8,53	11,43	2,81
2011	8,59	8,07	2,85
2012	7,71	4,01	3,00
Dynamika zmian 2012/2008	82,46	37,41	115,83

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych.

Na podstawie danych zamieszczonych w tabeli 1 można zauważyć, że w latach 2008–2012 spadła w Legnicy wartość wskaźnika komputerowo-internetowego (W_{KI}) o 17,54%, co może oznaczać, że blisko o 18% zwiększyła się liczba komputerów w szkołach. Wskaźnik języka obcego W_{JO} spadł aż o 62,59%, co świadczy o spadku liczby osób korzystających z dodatkowych lekcji języka obcego. W badanym okresie wzrosła wartość wskaźnika aktywności społecznej W_{AS} o 15,83%. Jaka zatem jest wartość zasobów społecznych (Zs) miasta Legnicy? W celu określenia wartości zasobów społecznych (Zs) wykorzystano procedurę ustalania wartości syntetycznych miar rozwoju.

Ocena poziomu konkurencyjności Legnicy w zakresie zasobów społecznych miasta

Miary rozwoju zostały obliczono w oparciu o następujące działania (*Ekonometria...* 2002, Bal-Domańska, Wilk 2011):

a) dokonano standaryzacji (0–1) cech diagnostycznych według wzoru:

$$z_{itj} = \frac{x_{itj} - \min_i x_{itj}}{O_j}$$

gdzie: z_{itj} – wartość i -tego obiektu zmiennej X_j po unitaryzację, $\min_i x_{itj}$ ($i = 1, 2, \dots, n$, $t = 1, 2, \dots, T$) – najmniejsza wartość zmiennej X_j , O_j – rozstęp zmiennej X_j

b) dokonano zamiany destymulant (D) na stymulanty (S) zgodnie ze wzorem: $S = 1 - D$

c) do obliczenia syntetycznych miar rozwoju (Walesiak 2003) dla każdego obiektu i oraz okresu t wykorzystana została metoda porządkowania liniowego, metoda sum standaryzowanych, zgodnie z którą

$$p_i = \sum_{j=1}^m z_{itj}$$

gdzie: z_{itj} – wartość i -tego obiektu w t -tym okresie dla j -tej zmiennej znormalizowanej

– dla każdego obiektu dokonano obliczenia tzw. miary rozwoju zgodnie ze wzorem:

$$mi = \frac{p_i - p_{-0}}{p_0 - p_{-0}}, \quad (i = 1, 2, \dots, n)$$

gdzie (*Ekonometria...* 2002):

$$p_0 = \sum z_{0j} \cdot w_j, \quad p_{-0} = \sum z_{-0j} \cdot w_j$$

gdzie: z_{0j} i z_{-0j} to wartości zmiennych dla obiektów abstrakcyjnych, wzorca oraz antywzorca, a wyznaczanych następująco:

$$z_{0j} = \max_i z_{ij} \dots z_{-0j} = \min_i z_{ij}$$

Jeżeli wartość poszczególnych wskaźników opisujących składniki zasobów społecznych miasta jest bliższa 1, to lepiej, a im bliższa 0, tym gorzej. Z kolei dla wartości zasobów społecznych im jego wartość jest bliższa 3 – lepiej, a im bliższa 0 – gorzej. Wartości dotyczące zasobów społecznych Legnicy w latach 2008–2012 zostały zebrane w tabeli 2.

Na podstawie danych zamieszczonych w tabeli 2 można zauważyć, że zasoby społeczne Legnicy w ujęciu dynamicznym w 2012/2011 wzrosły o 25,76%. Wartość zasobów społecznych miasta była najwyższa w 2012 r. i osiągnęła wartość 2,00 w stosunku do roku 2008, a najniższa była w 2011 r. Poza tym ich wartość w ujęciu dynamicznym 2011/2010 spadła o 17,90%. Warto zauważyć, że w badanych latach 2008–2012 wartość zasobów społecznych Legnicy (Zs) wzrosła z 0,81 (w 2008 r.) do 2,00 (w 2012 r.), co

Tabela 2

Zasoby społeczne Legnicy w latach 2008–2012

Lata	Wskaźnik komputerowo-internetowy (W_{KI})	Wskaźnik języka obcego (W_{JO})	Wskaźnik aktywności społecznej (W_{AS})	$P_i = P_{ZS}$ zasoby społeczne	P_{ZS} dynamika 2008 = 100 w %	P_{ZS} dynamika rok poprzedni = 100 w %
2008	0,00	0,81	0,00	0,81	100,00	100,00
2009	0,35	1,00	0,27	1,62	198,43	198,43
2010	0,50	0,90	0,54	1,94	237,88	119,88
2011	0,46	0,49	0,63	1,59	195,29	82,10
2012	1,00	0,00	1,00	2,00	245,60	125,76

Źródło: Jak w tabeli 1.

w ujęciu dynamicznym 2012/2008 oznacza wzrost aż o 145,60%. W badanym okresie władze Legnicy podjęły na terenach szkół działania, których celem było zwiększenie dla uczniów liczby komputerów z dostępem do Internetu. Spadła w tym czasie liczba uczniów korzystających z dodatkowych lekcji języka obcego oraz wzrosła liczba organizacji społecznych, co miało wpływ na wartość zasobów społecznych Legnicy oraz poziomu konkurencyjności miasta, M-Konkurencyjności.

Zgodnie z A. Szymonikiem, który przedstawił potencjał logistyczny PL jako funkcję możliwości [ML(t)]: $PL = f [ML(t)]$: (Szymonik 2012), można również przyjąć, że M-Konkurencyjność miasta (MK) jest funkcją zasobów społecznych $Z_s(t)$ zmieniających się w czasie, co można zapisać w poniższy sposób:

$$MK = f[Z_s(t)]$$

gdzie: f to współczynnik konkurencyjności.

W celu obliczenia wartości współczynnika konkurencyjności f , autorzy wykorzystali dane dotyczące bezrobocia rejestrowanego w latach 2008–2012. Wartość współczynnika konkurencyjności f została wyliczona na podstawie poniższego wzoru:

$$f = \frac{\text{stopa bezrobocia w roku, w którym była najniższa}}{\text{stopa bezrobocia danego roku}} \cdot 100.$$

Wyliczone wartości współczynnika konkurencyjności f zostały zebrane w tabeli 3.

Analiza danych zamieszczonych w tabeli 3 wskazuje, że najwyższą wartość współczynnik konkurencyjności f w Legnicy osiągnął w 2008 r. (100,00), przy poziomie bezrobocia 6,3%, a najniższą w roku 2012, przy poziomie bezrobocia 10,5%. W oparciu o wyliczone wartości współczynnika konkurencyjności f oraz zasobów społecznych (Z_s) Legnicy w latach 2008–2012 został wyliczony poziom konkurencyjności Legnicy MK ($MK = f \cdot Z_s$). Otrzymane wartości M-Konkurencyjności zostały zebrane w tabeli 4.

Tabela 3

Wartości współczynnika konkurencyjności f miasta Legnicy w latach 2008–2012

Lata	Stopa bezrobocia rejestrowanego w %	Okres	Współczynnik konkurencyjności f
2008	6,3	2008/2008	100,00
2009	8,8	2008/2009	71,59
2010	9,2	2008/2010	68,48
2011	10,1	2008/2011	62,38
2012	10,5	2008/2012	60,00

Źródło: Jak w tabeli 1.

Tabela 4

M-Konkurencyjność Legnicy w latach 2008–2012

Lata	Współczynnik konkurencyjności f	Zasoby społeczne Z_s	M-Konkurencyjność MK	Dynamika M-Konkurencyjności 2008 = 100
2008	100,00	0,81	81,43	100,00
2009	71,59	1,62	115,68	142,06
2010	68,48	1,94	132,65	162,90
2011	62,38	1,59	99,20	121,82
2012	60,00	2,00	120,00	147,37

Źródło: Opracowanie własne.

Na podstawie danych zamieszczonych w tabeli 4 można zauważyć, że w badanych latach 2008–2012 konkurencyjność miasta M-Konkurencyjność (MK) wzrosła z (81,43) do (120,00), co w ujęciu dynamicznym oznacza wzrost o 47,37%. Najwyższa wartość M-Konkurencyjności Legnicy była w 2010 r. (132,65), przy wartości zasobów społecznych 1,94 i wartości współczynnika konkurencyjności f (68,48), zaś najmniejsza w 2008 r. (81,43), przy wartości zasobów społecznych (0,81) i wartości współczynnika f (100,00).

Podsumowanie

Przedstawiona w artykule analiza danych statystycznych wskazuje, że: poziom zasobów społecznych Legnicy wpływa na umiejętności adaptacji mieszkańców do zmian wywołanych poprzez działanie czynników lokalnych (Potencjał ekonomiczny miast... 2011) oraz na zmiany poziomu jego konkurencyjności w stosunku do lat poprzednich.

Z tymi zmianami zmagają się także Legnica, której władze w badanym okresie 2008–2012 podjęły skuteczne działania w celu zwiększenia liczby komputerów z dostępem do Internetu dla uczniów legnickich szkół. Okres ten charakteryzował się także spadkiem liczby uczniów korzystających z dodatkowych lekcji języka obcego oraz wzrostem liczby organizacji społecznych, co miało istotny wpływ na zasoby społeczne Legnicy oraz poziom konkurencyjności miasta. W badanym okresie stopa bezrobocia rejestrowanego wzrosła z 6,3% (2008) do 10,5% (2012). Wartość zasobów społecznych Legnicy wzrosła z 0,81 do 2,00, współczynnik konkurencyjności f spadł ze 100 na 60, a poziom M-Konkurencyjności wzrósł z poziomu 81,43 do poziomu 120,00.

Jednak mimo wysokiego poziomu wzrostu M-Konkurencyjności i zasobów społecznych Legnicy oraz zaliczenia miasta pod koniec 2003 r. do miast I klasy potencjału rozwojowego zgodnie z ogłoszonymi wynikami „Wielkiego rankingu miast polskich”, przeprowadzonego przez Warszawskie Centrum Badań Regionalnych, autorzy w wyniku przeprowadzonego badania zauważyli konieczność podjęcia przez władze miasta działań korygujących. Działania te powinny prowadzić do zmniejszenia bezrobocia, ściągnięcia kapitału do miasta, poprawy systemu nauki języków obcych, stworzenia mechanizmu wyszukiwania utalentowanej młodzieży i pomocy w jej rozwoju oraz wsparcie innowacyjnych pomysłów kreatywnych jednostek, co przyczyni się m.in. do podniesienia zasobów społecznych miasta i wzrostu jego M-Konkurencyjności.

Bibliografia

- Bal-Domańska B., Wilk J., 2011, *Gospodarcze aspekty zrównoważonego rozwoju województw – wielowymiarowa analiza porównawcza*, „Przegląd Statystyczny” R. LVIII, z. 3–4.
- Ekonometria. Metody, przykłady, zadania*, 2002, red. J. Dziechciarz, Wydawnictwo AE im. Oskara Langego we Wrocławiu, Wrocław.
- Florek M., Augustyn A., 2011, *Strategia promocji jednostek samorządu terytorialnego – zasady i procedury*, Best Place–Europejski Instytut Marketingu Miejsc, Warszawa (strona internetowa: http://bestplaceinstytut.org/www_new/wp-content/uploads/2014/06/Miasta-Przysz%C5%82o%C5%9Bci-Co-oznacza-idea-Smart-City-dla-miejskich-marketer%C3%B3w.pdf (dostęp 2 stycznia 2015)).
- Gajowiak M., 2008, *Kapitał społeczny jako warunek rozwoju społeczno-gospodarczego*, [w:] *Gospodarka, finanse i społeczeństwo. Studia doktorantów AE w Poznaniu*, red. W. Przybylska-Kapuścińska, Wydawnictwo AE w Poznaniu, Poznań.
- Gajowiak M., 2009, *Przesłanki i źródła wzrostu kapitału społecznego w kontekście strategii bolońskiej*, [w:] *Ekonomiczne i społeczne determinanty wzrostu gospodarczego*, red. W. Jarwołowicz, Wydawnictwo UE w Poznaniu, Poznań, Zeszyty Naukowe 121.
- Jastrzębska E., Legutko-Kobus P., 2014, *Rola i działania biznesu na rzecz budowania kapitału społecznego w Polsce*, [w:] „Mazowsze. Studia Regionalne” nr 15, http://www.mazowszestudiaregionalne.pl/user_upload/s/image/PRAWE%20MENU/NUMERY%20ARCHIWALNE/15/msr_15_jastrzebska_i_legutko_kobus.pdf (dostęp 2 stycznia 2015).
- Kachniewska M., 2008, *Emisja obligacji komunalnych jako czynnik konkurencyjności regionu turystycznego*, [w:] *Turystyka jako czynnik wzrostu konkurencyjności regionów w dobie globalizacji*, red. G. Gołębskiego, AE w Poznaniu, Poznań.
- Kaczmarek B., 2010, *Stymulowanie rozwoju lokalnego*, [w:] *Problemy regionalizmu*, red. J. Rymarczyk, M. Domiter, W. Michalczyk, Wydawnictwo Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu, Wrocław, Prace Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu 150.

- Kaczmarek J., 2010, *Zarządzanie wizerunkiem miasta – uwagi heurystyczne, Koncepcje i instrumenty zarządzania procesami rozwoju i rewitalizacji miast*, red. J. Ślodziński i E. Szafranek, Wydawnictwo Uniwersytetu Opolskiego, Opole, Studia Miejskie 1.
- Kauf S., 2002, *Koncepcja marketingu jako determinanta wzrostu konkurencyjności miast*, [w:] *Zarządzanie gospodarką miejską i prawne podstawy funkcjonowania miasta*, red. J. Ślodziński, Z. Jakubczyk, Wydawnictwo Uniwersytetu Opolskiego, Opole.
- Kuriata M., 2013, *Przekształcenia w strukturze gospodarki lokalnej Legnicy w latach 2005–2009*, [w:] *Gospodarka lokalna w teorii i praktyce*, red. R. Brol, A. Sztando, Wydawnictwo Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu, Wrocław, Prace Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu 284.
- Mularska-Kucharek M., 2012, *Kapitał społeczny mieszkańców Łodzi w ujęciu przestrzennym*, Acta Universitatis Lodzianensis. Folia Geographica Socio-Oeconomica 12, wstęp.
- Olczyk M., 2008, *Konkurencyjność teoria i praktyka, na przykładzie polskiego eksportu artykułów przemysłowych na unijny rynek w latach 1995–2006*, Wydawnictwa Fachowe CeDeWu.PL, Warszawa.
- Potencjał ekonomiczny miast w województwie lubelskim w latach 2000–2010. *Analizy statystyczne*, 2011, Urząd Statystyczny w Lublinie, Lublin.
- Przygodzki Z., 2004, *Znaczenie kapitału społecznego w rozwoju*, [w:] *Wiedza, innowacyjność, przedsiębiorczość a rozwój regionów*, red. A. Jewtuchowicz, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Raport z działalności prezydenta Legnicy w 2011 roku, 2011, Urząd Miasta Legnicy, Legnica.
- Szymonik A., 2012, *Uwarunkowania logistyki imprez masowych*, „Logistyka” 3.
- Walesiak M., 2003, *Uogólniona miara odległości GDM jako syntetyczny miernik rozwoju w metodach porządkowania liniowego*, [w:] *Taksonomia 10. Klasyfikacja i analiza danych – teoria i zastosowania*, Wydawnictwo AE, Wrocław, Prace naukowe AE we Wrocławiu nr 988.
- Zawada D., 2012, *Walory użytkowe jako czynnik konkurencyjności miasta*, [w:] *Gospodarka lokalna w teorii i praktyce*, red. R. Brol, A. Sztando, Wydawnictwo Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu, Wrocław, Prace Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu nr 243.
- Zawada D., Kuriata M., 2013, *Produkt logistyczny Legnicy a rozwój miasta*, „Logistyka” 5. <http://www.utw.diecezja.legnica.pl/> (dostęp 5 kwietnia 2014).

SPÓŁECZNE ZASOBY KONKURENCYJNOŚCI MIAST NA PRZYKŁADZIE LEGNICY

STRESZCZENIE: Autorzy artykułu odnoszą się do społecznego zasobu miasta, który jest zbudowany w oparciu m.in. o takie składniki jak: dostępność studentów do komputera z Internetem, lekcje języków obcych i przynależność mieszkańców do organizacji społecznych. Autorzy wyjaśnili w artykule znaczenie pojęcia kapitału społecznego i zasobów społecznych i konkurencyjności miasta, a także omówili zagadnienia związane z instrumentami w celu zwiększenia wartości zasobów społecznych i konkurencyjności miasta, jak również działania władz miasta Legnicy zmierzające do zwiększenia wartości zasobów społecznych. Ponadto zbudowano miernik zasobów społecznych i obliczono wartości zasobów społecznych i konkurencyjności miasta Legnicy. Autorzy w celu obliczenia M-konkurencyjności Legnicy zbudowali dodatkowo współczynnik „f” i obliczyli wartość jego konkurencyjności dla każdego roku. W artykule użyto procedury pomiaru rozwoju syntetycznych miar rozwoju oraz obliczono konkurencyjność Legnicy, M-Konkurencyjność w latach 2008–2012.

SŁOWA KLUCZOWE: zasoby społeczne, konkurencyjność, współczynnik konkurencyjności, M-Konkurencyjność.